

Bruxelles, 23 noiembrie 2021
(OR. en)

14276/21

IPCR 147
AG 106
RELEX 1011
JAI 1287
PROCIV 153
CSDP/PSDC 605
COCON 75
COTER 156
HYBRID 72
SAN 698
MI 878
CYBER 306

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	14088/21 + REV 1
Subiect:	Concluziile Consiliului privind consolidarea pregătirii, a capacității de răspuns și a rezilienței la viitoare situații de criză

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind consolidarea pregătirii, a capacității de răspuns și a rezilienței la viitoare situații de criză, adoptate în cadrul celei de a 3829-a reuniuni a Consiliului (Afaceri Generale) din 23 noiembrie 2021.

**CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND CONSOLIDAREA PREGĂTIRII, A
CAPACITĂȚII DE RĂSPUNS ȘI A REZILIENȚEI LA VIITOARE SITUAȚII DE CRIZĂ**

1. În iunie 2021, Consiliul European a invitat președinția să continue lucrările în cadrul Consiliului cu scopul de a îmbunătăți, la nivel colectiv, pregătirea noastră, capacitatea noastră de răspuns și reziliența noastră pentru viitoare situații de criză și de a proteja funcționarea pieței interne. În cadrul reuniunii informale din iulie 2021 de la Brdo, miniștrii afacerilor europene au sprijinit în continuare eforturile președinției în direcția unui răspuns mai cuprinzător în caz de criză.
2. Uniunea Europeană s-a confruntat cu numeroase crize de-a lungul istoriei sale și a pus în aplicare pas cu pas schimbări de politică și instituționale menite să îi consolideze capacitatea de a face față crizelor viitoare. Crizele devin tot mai complexe, capătă o natură tot mai transfrontalieră și multidimensională și pot avea, prin urmare, un efect din ce în ce mai negativ asupra UE, a statelor sale membre și asupra cetățenilor acestora.
3. Crearea mecanismului integrat pentru un răspuns politic la crize (IPCR) în 2013, sub supravegherea Coreperului, a reprezentat deja un pas important în direcția sprijinirii unei conștientizări cuprinzătoare a situației și a contribuției la un proces decizional coerent la nivelul politic al UE ca răspuns la evenimente de criză majore, transsectoriale, în beneficiul UE și al statelor sale membre. Cu toate acestea, răspunsul la crize trebuie să evolueze, nu în ultimul rând prin desprinderea unor învățăminte din succesele și deficiențele identificate în urma acestora, în special din activările IPCR pentru crizele actuale legate de migrație și COVID-19. Consolidarea coordonării și a cooperării transsectoriale și transfrontaliere între statele membre și sprijinul la nivelul UE sunt esențiale pentru a răspunde în mod eficace la crize, în interesul cetățenilor europeni și cu respectarea deplină a competențelor naționale și ale UE. Răspunsul UE la viitoare crize ar trebui, la rândul său, să se bazeze pe mecanismele de cooperare transfrontalieră existente la toate nivelurile și să le consolideze, după caz, cu respectarea deplină a principiilor statului de drept, democrației și drepturilor fundamentale.

4. Numeroase învățăminte desprinse recent sunt consecința pandemiei de COVID-19. În ciuda unor deficiențe, UE a reușit să facă față în mod adecvat, datorită coordonării și solidarității. Deși a scos la iveală lacunele în materie de pregătire pentru situații de criză transsectorială și de răspuns la acestea, răspunsul nostru la pandemie a demonstrat necesitatea și valoarea adăugată a colaborării. Utilizarea cooperării și a coordonării consulare la nivelul UE pentru repatrierea reușită de către statele membre, cu sprijinul SEAE și al mecanismului de protecție civilă al Uniunii (UCPM), a resortisanților UE blocați în străinătate din cauza restricțiilor de călătorie de urgență, pentru adoptarea și introducerea cu succes a certificatului digital al UE privind COVID, precum și rezultatele în general pozitive în materie de producție, achiziționare și schimb de vaccinuri, sunt exemple deosebit de grăitoare ale valorii cooperării UE. Măsurile temporare la nivelul UE în domeniul guvernanței economice și al gestionării și utilizării flexibile a fondurilor europene au fost decisive pentru menținerea rezilienței economiilor statelor membre și facilitarea redresării acestora.
5. În viitor, UE trebuie să fie pregătită, de asemenea, să facă față unor crize acute de altă natură, care ar putea fi multidimensionale, cu un caracter hibrid, ar putea antrena efecte în cascadă sau ar putea apărea simultan. Aceasta va necesita o mai bună gestionare a crizelor transsectoriale și transfrontaliere, inclusiv o analiză a riscurilor și o analiză prospectivă strategică pentru a ameliora acțiunea anticipativă, prevenirea, pregătirea și răspunsul în cadrul unei abordări care să țină seama de toate riscurile, pentru a contribui la acțiuni pe termen mai lung menite să consolideze reziliența la provocări. Mecanismele disponibile ale UE, inclusiv interacțiunea acestora cu mecanismele globale, ar trebui să fie revizuite periodic de către Consiliu, pentru a garanta faptul că rămân adecvate scopului.

Consolidarea răspunsului în caz de criză transsectorială și a pregătirii pentru situații de criză transsectorială

6. În vremuri de criză, trebuie garantată funcționarea continuă a UE, a instituțiilor și a organismelor sale decizionale. În acest sens, criza provocată de pandemia de COVID-19 a demonstrat rolul central al Consiliului, sprijinit de Coreper, în strânsă cooperare cu Comisia și cu Serviciul European de Acțiune Externă, în special în ceea ce privește asigurarea unei coordonări politice și strategice eficace, coerente și orizontale între statele membre. În acest sens, mecanismul IPCR a avut o contribuție importantă la coordonarea și răspunsul în timp util sub autoritatea Coreperului.

7. În viitor, coordonarea și orientarea politică a răspunsului în caz de criză transsectorială și transfrontalieră vor câștiga în importanță. Coreper va continua să joace un rol-cheie în pregătirea pentru astfel de situații de criză și în răspunsul la acestea. În special, din crizele anterioare ar trebui desprinse învățăminte privind posibilitățile de îmbunătățire și de eficientizare în continuare a activității Consiliului, inclusiv cu privire la necesitatea de a stabili un plan cu orientări și norme procedurale flexibile și adaptabile care să stea la baza reacției UE și a statelor sale membre în caz de criză, respectând în același timp principiul subsidiarității și evitând sarcina administrativă inutilă. Este important ca, pe lângă punerea în aplicare a instrumentelor UE, statele membre să se angajeze să pună în aplicare acțiunile naționale convenite în cadrul Consiliului și coordonate la nivelul UE, ținând seama de competențele statelor membre, după caz.
8. Cooperarea și transparența interinstituțională ar trebui să contribuie la evitarea multiplicării forurilor și a suprapunerii activităților. În acest sens, schimbul structurat de informații și conștientizarea comună a situației la nivelul Consiliului prin intermediul mecanismului IPCR sunt esențiale, în strânsă cooperare cu Comisia și cu Serviciul European de Acțiune Externă. Un răspuns eficace în caz de criză va necesita, de asemenea, dezvoltarea în continuare a unor mijloace de comunicare digitale securizate.
9. În plus, intensificarea comunicării strategice și de criză și combaterea dezinformării, a manipulării informațiilor și a interferențelor sunt de o importanță crucială pentru a sprijini acțiunile și răspunsurile în caz de criză și pentru a asigura încrederea publicului.

10. Pregătirea proactivă pentru situații de criză necesită o analiză prospectivă, o evaluare și o anticipare periodică a riscurilor, identificând impactul pe care aceste riscuri îl pot avea în diferite sectoare, în fiecare stat membru și în vecinătate, precum și modalitățile optime de atenuare și abordare a impactului. S-au luat deja măsuri importante pentru consolidarea capacităților de previziune și de anticipare a riscurilor la nivelul UE, în special prin intermediul rețelei de analiză prospectivă la nivelul UE, prin intermediul ultimelor modificări ale legislației privind mecanismul de protecție civilă al Uniunii (UCPM) și al consolidării rescEU și a Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență al UE (ERCC). Planul de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora are rolul de a îmbunătăți conștientizarea situației și alerta timpurie în domeniul migrației, inclusiv în ceea ce privește instrumentalizarea migranților în scopuri politice. Capacitățile la nivelul UE care sprijină și completează eforturile de prevenire și de pregătire ale statelor membre în vederea abordării oricărui tip de criză ar trebui să se concentreze asupra domeniilor în care o abordare europeană comună este mai eficace decât acțiunile naționale separate. De asemenea, în acest context, Consiliul salută recent înființata rețea a directorilor generali ai centrelor de criză ale statelor membre, care oferă un instrument pentru schimbul de informații și de expertiză între aceștia.

Consolidarea și monitorizarea rezilienței și reducerea dependențelor

11. UE și piața unică au fost puternic puse la încercare de restricțiile în materie de cerere și ofertă, precum și de controalele la frontieră introduse pentru a limita răspândirea virusului în urma epidemiei de COVID-19. Epidemia a evidențiat necesitatea de a colabora pentru a consolida reziliența pieței unice la perturbări, inclusiv în ceea ce privește principalele lanțuri de aprovizionare și sectoare economice ale UE, cum ar fi produsele farmaceutice, dispozitivele medicale și semiconductorii, ținând seama, de asemenea, de situația comunităților transfrontaliere și a regiunilor de tranzit vitale. Având în vedere rolul indispensabil al pieței unice pentru UE, Consiliul subliniază că măsurile legate de criză ar trebui să fie temporare, proporționale și pe deplin coordonate, cu obiectivul de a relua cât mai curând posibil funcționarea normală a pieței unice, inclusiv libera circulație a persoanelor, a bunurilor, a serviciilor și a capitalurilor prevăzută în tratate.

12. Pentru a asigura o piață unică puternică, rezilientă și pe deplin funcțională, trebuie luate măsurile adecvate pentru a consolida competitivitatea și reziliența industriei Uniunii Europene, precum și pentru a aborda dependențele strategice. În plus, actualizarea strategiei industriale pentru Europa ține seama de învățămintele desprinse până în prezent în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Raportul de analiză prospectivă strategică al Comisiei din 2021 constituie, de asemenea, o contribuție în acest sens. Accelerarea redresării va necesita investiții publice și private susținute și direcționate, menținând în același timp sustenabilitatea fiscală.

Etapele următoare

13. Consiliul Afaceri Generale va reveni periodic asupra chestiunii consolidării, la nivel colectiv, a pregătirii noastre, a capacității noastre de răspuns și a rezilienței noastre la viitoare situații de criză.
14. Acesta încurajează Comisia și SEAE să prezinte contribuții suplimentare referitoare la alte învățăminte desprinse în urma pandemiei de COVID-19 pentru a răspunde crizelor care nu au legătură cu sănătatea.
15. Mecanismele IPCR s-au dovedit a fi un instrument flexibil și util pentru abordarea provocărilor imediate din perioadele de criză. Pentru a se asigura că mecanismul de răspuns în caz de criză al Consiliului rămâne adecvat scopului, Consiliul va examina, până în iunie 2022, dacă mecanismele IPCR trebuie îmbunătățite sau consolidate, în special în domeniile anticipării și pregătirii, valorificând învățămintele desprinse în urma activărilor IPCR pentru criza migrației și pandemia de COVID-19, precum și în urma exercițiilor anterioare de gestionare a crizelor și a experienței relevante acumulate la nivelul statelor membre, care să fie luate în considerare în discuțiile din cadrul Consiliului. Aceasta include analizarea unor modalități de a implica mai mult structurile naționale de gestionare a crizelor, în conformitate cu normele și procedurile Consiliului.

16. Pentru a consolida reziliența, pregătirea și răspunsul în caz de criză, printre altele, Consiliul:

În ceea ce privește reziliența:

- recunoaște importanța unei abordări bazate pe date concrete a dezvoltării obiectivelor Uniunii în materie de reziliență la dezastre până la sfârșitul anului 2022, ținând seama, în același timp, de cele mai bune practici și de învățămintele desprinse din cadrele de reziliență existente la nivel național și internațional;
- salută tablourile de bord privind reziliența elaborate de Comisie, care ar trebui îmbunătățite în continuare împreună cu statele membre, ca instrument nou și complementar de monitorizare a rezilienței;
- salută intenția de a lansa rețeaua de cunoștințe în materie de protecție civilă a Uniunii în decembrie 2021 și invită Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre, să implice această rețea în obiectivele de reziliență la dezastre la nivelul Uniunii, în evaluarea riscurilor și în elaborarea de scenarii;
- reamintește necesitatea de a face progrese în domeniul consolidării rezilienței entităților critice și a securității rețelelor și a sistemelor informatice;
- subliniază că este important să se asigure că se dă urmare Comunicării Comisiei privind strategia industrială, în special prin întărirea rezilienței pieței unice și abordarea problemei dependențelor;
- salută eforturile depuse în prezent în direcția unei Busole strategice ambițioase și realizabile privind securitatea și apărarea.

În ceea ce privește pregătirea:

- așteaptă cu interes raportul anual al Comisiei privind stadiul pregătirii, care ar trebui să țină seama de competențele naționale și să includă informații privind capacitățile, instrumentele, abilitățile și crearea de scenarii disponibile și să contribuie la discuții politice la nivel strategic, inclusiv cu privire la aspectele transfrontaliere;

- solicită o punere în aplicare mai coerentă a diferitelor politici în materie de pregătire și de exercițiu ale UE, inclusiv a celor din cadrul IPCR;
- salută eforturile depuse pentru instituirea unei uniuni europene a sănătății și a Autorității pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară (HERA) și solicită consolidarea rolului statelor membre în guvernanta HERA, precum și o cooperare între Uniune și OMS;
- așteaptă cu interes să primească din partea Comisiei planul de urgență pentru sectorul transporturilor, solicitat de Consiliu la 23 octombrie 2020;
- salută planul de urgență prezentat de Comisie privind aprovizionarea cu alimente și securitatea alimentară în perioade de criză;
- subliniază importanța dezvoltării în continuare a cadrului UE de gestionare a crizelor în materie de securitate cibernetică și a unui răspuns eficient la nivelul UE la incidentele și crizele de securitate cibernetică de mare amploare.

În ceea ce privește răspunsul în caz de criză:

- recomandă să se lucreze la îmbunătățirea în continuare a mecanismelor Consiliului de răspuns în caz de criză și de orientare și coordonare politică generală;
- salută rolul Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență (ERCC) al Comisiei, inclusiv în sprijinirea anticipării eficace a crizelor și a coordonării operaționale la nivel transsectorial ca răspuns la o gamă largă de situații de criză, în coordonare cu alte instrumente de răspuns în caz de criză ale UE și sprijinind IPCR;

- ia act de activitatea Comisiei referitoare la o propunere privind un instrument pentru situații de urgență al pieței unice (SMEI) menit să atenueze impactul negativ al crizelor asupra pieței unice, precum și de activitățile privind o posibilă revizuire a Codului frontierei Schengen;
 - subliniază, acolo unde este cazul, importanța coordonării și a cooperării consulare în timpul crizelor și necesitatea de a desprinde învățăminte din răspunsul la pandemia de COVID-19 și la alte crize și așteaptă prezentarea unei propuneri a Comisiei în 2022 privind o revizuire a Directivei UE privind protecția consulară.
17. Consiliul subliniază importanța consolidării cooperării cu țările terțe în conformitate cu valorile și principiile UE, în special în vecinătatea UE, precum și cu alte organizații și parteneri internaționali cu privire la crizele viitoare.
18. Consiliul așteaptă cu interes evaluarea de către Consiliul European, în cadrul reuniunii sale din decembrie, a activității privind gestionarea crizelor și reziliența.
-